

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fiecare
Sămbătă

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în
Blaj.

Foie bisericească-politică.**Anul XVIII.****Blaj, 7 Noemvrie 1908.****Numărul 44.**

Dotarea fondurilor de penzionare.

În sinodul protopopesc al Reghinului ținut în 28 Octomvrie în Reghin — cestiunea dotării pe viitor a fondurilor arhidiecezane de penzionare, a fost punctul de care ne-am ocupat cu toată serioșitatea.

Din toată inima dorim, ca în viitor, regulându-se congrua preoției noastre, să contribuie la fondurile de penzionare conducătorii oficiilor protopopești cu 120 cor. preoții-teologi cu 80 cor. și confrății preoți bienaliști cu 40 cor. anual, așa după cum au hotărât și confrății din Tr. Ludoș.

Noi însă am mers cu ceva mai departe, și la propunerea confratelui preot Cioloca, am admis de dreaptă cererea sa: ca confrăților preoți bienaliști să le fie conces, ca cei ce ar dori — să poată contribui cu o cvotă de cl. II. de 80 coroane anual, și așa să se poată bucura de o penziune ca și preoții-teologi.

Ba am mers și mai departe, și la propunerea subscrișului, Sinodul nostru protopopesc în unanimitate

a primit, ca peste sumele amintite, să mai plătim anual: conducătorii oficiilor protopopești 30 cor. preoții cu pregătirea deplină 20 coroane și preoții bienaliști 10 cor. anual, din cari sume *să se formeze un fond pentru ajutorarea preoților, cărorora fără aprobarea superiorității noastre bisericești, li-s'ar detrage întreagă, ori o parte din congrua oferită din partea statului.* Astfel contribuțiile noastre în viitor ar fi de 150, 100 și 50 coroane.

Din contribuțiile propuse de mine de plus 30 cor. 20 cor. și 10 coroane s'ar forma noul fond al preoției muncitoare, în care ar intra la an cam 10,000 coroane și mult în 10 ani am' avea un fond de 100,000 coroane, care ar fi garanța cea mai puternică a independenței noastre în zilele grele ce se vor rostogoli desigur asupra capetelor noastre.

Formarea acestui fond este cestiunea de existență a viitorului nostru — și fiindcă am făcut eu aceasta propunere, am îndrăsnit a scrie acestea șire în prețuita noastră „Unirea” — cu rugarea, ca confrății

preoți să lătasă între dânsii idea și se conlucre la întruparea ei.

Doar ne este în proaspătă memorie împărțirea arbitrară a ajutorului de stat în cești 10 ani din urmă! câtă nedreptate am îndurat o samă și ce greu ne-a căzut, iar venerata superioritate nu a avut de unde se întindă ajutor nici celor mai vrednici, nici celor mai lipsiți.

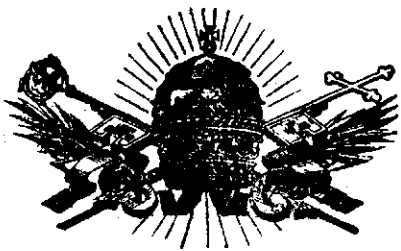
Se facem să dispară această imposibilitate.

Căci dacă ne-a căzut rău în trecut — în viitor când unul sau altul s'ar deșteptă în o bună dimineață fără congruă — această re-deșteptare ar fi și mai amară.

Tot ce mai doresc să adaug — ar fi, ca atunci când chestia aceasta va fi actuală, bunăoară la începutul anului viitor, cei ce vor fi chemați a pregăti proiectul de dotare la fondurile noastre de penzionare — să-și amintească de propunerea aceasta și să nu-și uite a o întrupa.

Adevărații creatori, crează până și uneltele creațiunii.

Ce folos ar fi să asigurăm viitorul familiilor noastre, când nu am asigură mai întâi viitorul nostru propriu?

Ezortăția Sfinției Sale Papa Piu X. către clerul catolic.

(Continuare).

El de mare folos pentru preot, ca să împreune meditația zilnică a lucrurilor dumnezeiești cu cetirea cărților de pietate, mai ales a celor inspirate. Așa-l îndemna Pavel pe Timoteiu: „Păzește cetania” (I. Tim. 4, 13). Așa stăruia Ieronim învățându-l pe Nepoțian despre viața preoțască: „Nici când să nu cadă din mâinile tale sfânta cetire, căci ai să înveți însuși, pentruca să poți învăța pe alții; câștigă-ți vorbă credincioasă, ce e după învățătură, ca să poți îndemna cu minte sănătoasă pe oameni, și să învingi

pe cei, ce-ți contrazic”. Ce mult câștigă preoții din lucrul acesta, dacă se obișnuiesc cu el, cu câtă înțelepciune predică pe Hristos, și cum îndeamnă pe oameni la lucruri bune, îi ridică la dorințe cerești, în loc să le înmoaie inimile și să le măgulească! Dar și din alt motiv, ce e în favorul vostru iubiți fii, e mult folositoare îndrumarea sfântului Ieronim: „Totdeauna să fie în mâna ta sfânta cetanie” (Ep. 58. către Paulin n. 6). Căci știe ori și cine, ce influință mare are asupra unui om prietinel său, care îl sfătuiește cu sinceritate, îl ajută cu sfatul, îl dojeneste, îl îmbărbătează, îl îndreaptă din greșeli! „Fericit cel ce a aflat prietina adevărat” (Sirah 25, 12.), „și cel ce l-a aflat pe el, aflat-a comoară” (acoloș 6, 14.). Noi trebuie să socotim de prietini credincioși cărțile de pietate. Căci ne învață cu gravitate despre datorințele noastre și despre regulile disciplinei adevărate, trezesc în inimă glasurile cerești amuțite, disciplinează lenevirea în împlinirea lucrurilor propuse, turbură liniștea înșelătoare, dojenesc afecțiunile celea ce nu

se prea pot aproba și celea fățărite, descoper primejdiile ce se deschid uneori celor neprecauți. Și toate acestea le fac cărțile de pietate cu o bunăvoință astfel făcută, încât nu numai că trebuie să le socotim de prietini, dar ne sunt prietini cei mai buni. Căci doar îi avem totdeauna la îndemână, când ne trebuie, gata de serviciu pentru lipsele noastre, glasul lor nici când nu e dur, sfatul lor nici când nu e pătimăș, vorba lor nici când fricoasă și mincinoasă. Multe exemple strălucite dovedesc influința folositoare a cărților de pietate, între cari exemple se ridică episodul sfântului Augustin, din care și-a câștigat el mari merite față de biserică: „Iea și ceteșta, iea și ceteșta... Am luat (epistolele sfântului Pavel), le-am deschis, și le-am cetit în tăcere. Ca și când s'ar fi revărsat în sufletul meu lumina siguranței, așa a fugit întunerecul ori cărei îndoieli” (Confess. C. 8. c. 12.). Durere însă lucruri contrare se întâmplă astăzi, că oameni din cler sunt învățuiți încetul cu încetul de întunerecul îndoielii și umblă pe calea strâmbă

Și iarăși ași dori, că cvotele ce am contemplat mai sus, să se arunce numai pe cei dintâi 5 ani, până ce ne-am putea deștepta și reculege din vitregimea trecutului — apoi după 5 ani revindându-ne o congruă mai deamnă, și poate mai egală, iar noi regenerați prin cei 5 ani de congruă, vom cere să contribuim cu o mână mai darnică.

Preotul V. B. Munteșcu.

Scurt istoric al școlii noastre din Beclean.

II.

În anul 1852 școala stabilă în Beclean, edificată de piatră acoperită cu șindilă, fiind protopop Gavrilă Pop numit de popor Pop Gábor. Primul și ultimul învățător în școala stabilă din Beclean de pe graniță a fost *Toma Honthilă*; El a încheiat șirul dascălilor grănițeri cu glorie și în vreme de 5 ani a ridicat școala la floare și renume în întreg ținutul Becleanului.

A avut succes pe *Procopiu Motântan* din Figa, căruia în 1860 i-a urmat un tiner din Beclean, crescut și calificat de celebrul pedagog român *Petri* — numit la noi și Pestalozzi Românilor — în preparandia din Năsăud: domnul *Simion Moldovan*, căsătorit cu doamna Florica tot din Beclean. Acesta a muncit în agrul dascăliei 30 ani, până în 1890. Acum poporul restaurat încâtva și materialmente s'a gândit și la creșterea mai înaltă a pruncilor și așa din școala domnului Moldovan Simion din Beclean au ieșit: profesori, preoți, învățători și profesioniști.

Amintim pe Vasile și Alexa Roceană din Beclean, profesori în România; preoții din Beclean: Ioan Botean, absolvent al facultății teologice din Pesta; Pavel Salvan și Emit Mieruț absoluzi de Gherla; învățători: Ilie Dingan și Ioan Dingan toți din Beclean, Ioan Mureșan, din Cociu etc. profesioniștii Ioan Morariu, Ilie Mircea, Vasilie Botean ș. a. Sub Moldovan s'a fost închiegat în Beclean o societate de diletanți, care s'a produs în Lăpuș, cor, bibliotecă populară, cari mai apoi rărîndu-se puterile au dispărut și ele, afară de cor, care farmecă și astăzi pe cei ce merg la sf. liturgie din Beclean. Sub învățătorul Simion Moldovan școala a devenit centrală, alergând aci prunci la carte din întreg ținutul Becleanului. În 1890 trece la penzie și lui îi urmează în decurs de 9 ani învățăcelul său Ioan Dingan, care n'a învățat numai în Beclean și preparându-se ca autodidact a depus cvalificația în Gherla. A fost și dânsul un dascăl neeseptionabil beclenesc ca și succesorul său destoinic învățător actual dnul *Ioan Cărc*, proprietar și membru în direcțiunea „Minervei” din Beclean, care nu se lasă nici decât să fie în trecut de harnicii săi antecesori, dar durere, acum vrea să treacă la penzie.

Pe cum de o parte învățătorii noștri, așa de alta parte și protopopii Beclenești au fost vecinic la culmea misiunii lor ca *Georgiu Tecar*, directorul dlui Moldovan și Venerabilul actual domn protopop *Gregoriu Pușcariu*, care după o luptă înverșunată a avut noroc a împacă părerile și a uni puterile pentru zidirea frumoasei școale, care s'a sfințit, cum am amintit ieri în chipul următor.

III.

Sara în 17 Octomvrie n. a sosit în Beclean cu trenul, trimisul Esc. Sale Episcopului diecezan Rev. Vicar Gener. episcopesc

Ioan Georgiu. Incuărtirat în casa ospitală a vredeului dn protopop Pușcariu, Duminecă la 8 oare dim. a început sf. liturgie, pontificând, Maria Sa asistat de 3 protopopi: E-dissimii: Domide Gerasim a Bistriții, Pușcariu Gregoriu a Ciceu-Cristurului și Făgărășian Mihail al Becleanului. — Popor mult și inteligent. A predicat cu mult avânt în biserică protopopul Domide. După sf. liturgie cu procesiune am mers la școală, unde asemenea așteptă lume multă, s'a isprăvit celea sfinte și a predicat Maria Sa Georgiu despre menirea școalei la oropsitul nostru popor. Rar mi s'a dat ocaziune în viață să văd atâta ochi muieti în lacrimi, ca în urma acestei predici. — Sfârșindu-se funcțiunile sfinte Maria Sa a făcut onorul domnilor Dr. Octavian Pavelea, avocat și directorul „Minervei”, Simion Moldovan și apoi a luat prânzul la masa ospitală a protopopului Gregoriu Pușcariu. Cu trenul de 1/2 3 p. m. Magnificența Sa a plecat acasă, lăsând în inimile noastre urme de neuitate învățuri pentru viața noastră, puse la atâtea probe de foc.

Încât pentru noua școală de astăzi, e zidită pe locul unde a fost școala cea veche în strada principală la loc de frunte, cum spunea tata, un bătrân de 86 ani și alți bătrâni, pe ograda moșteanului de oare când Grigore Boteanu. Are sală de învățământ așa de spațioasă, încât și Magnificența Sa Georgiu, a observat că e prea mare. Pentru învățător 2 chilii, culină și cămară, zidită cu stucătură din piatră cioplită și cărămidă și acoperită cu șindilă. Măiestrul a fost *Cociu Andreiu* din Beclean. Prețul edificării 10000 coroane. Spesele s'au acoperit din capitalele și interesele banilor și a bucatelor ținute de credincioșii dela biserică, venitele petrecerilor din Beclean, arânzile ecleejii și din oferte benevole oferite de inimi bune, cari s'au

a lumii, și în locul cărților dumnezeiești și de pietate cearcă mai cu dor altfel de cărți și o grămadă de ziare, din cari picură câte o greșală măgulitoare și boale lipicioase. Păziți-vă inibiți fii, nu vă credeți în vrăsta voastră bărbătească și înaintată, nici nu vă lăsați seduși de nădejdea înșelătoare, că așa veți putea servi mai bine binelui comun. Observe-se anumite margini, cari le statorțește biserică, cari le socotește prudența și iubirea față de sine însuși, căci dacă va fi supt odată cineva în suflet veninurile acestea, foarte cu greu va scăpa de dezastrele stricăciunii începute.

Apoi câștigurile ce provin din sfânta cetanie și din meditația celor cerești vor fi cât mai bogate dacă cercetează preotul, cum împlinesc în viața de toate zilele lucrurile cetite și meditate. La lucrul acesta e foarte potrivită vorba sfântului Ioan Gură de aur adresată mai ales preoților. În toată ziua sara, înainte de ce te-ar fură somnul „trezește judecata conștiinții tale, cere-i seama, scormolește și sfășie tocmelele rele de peste zi, și ia-ți pedeapsa pentru ele” (În ps. 4. n. 8.). Ce lucru bun și roditor e acesta pentru virtutea creștinească, o arată evident dascălii cei mai luminați ai pietății cu îndemnări și argumente de cele mai bune. Să pomenim numai vestita vorbă din disciplina sf. Bernard: „Ca un curios cercetător al bunătății tale, examinează-ți viața în cercetare zilnică. Bagă bine de seamă cât mergi în-

ainte și cât dai înapoi... Silește-te să te cunoști.... Pune-ți înaintea ochilor toate transgresiunile tale. Pune-te pe tine însuși înaintea ta, ca înaintea unui altuia, și așa te plânge pe tine însuși” (Meditațiuni despre ezaminarea zilnică).

Ar fi lucru rușinos, dacă și aici s'ar adeveri vorba Domnului Hristos: „că fiii veacului acestuia mai înțelepți sunt decât fiii luminii” (Luc. 16, 8). Putem vedea cu câtă strădanie își împlinesc aceia slujbele, ce des compară venitele cu cheltuelile, cum fac de acurat și de corect socoțile, cum le pare rău de pagube și se silesc să le acopere. Și noi, cari poate ne gândim la onoruri, la îmbogățire, ori ca prin predicări erudite să ne câștigăm numai glorie, tractăm cu lenevire și lăncezi cea mai mare slujbă și cea mai grea, sfințenia noastră. Căci abia ne reculegem și ne cercetăm sufletul, care se însălbățește ca și viia leneșului, despre carea stă scris: „De o vei lăsa, se va țeleni, și se va îmburuienă toată, și va fi părăsită, și pietrile cu care este îngrădită, se vor săpa” (Pilde 24, 31).

Lucrul devine mai îngrijitor, când se înmulțesc pildele rele, cari sunt păgubitoare pentru virtutea preoțască, tocmai de aceea trebuie preotul să fie cu mai mare băgare de seamă, și să se nizuiască cât mai tare spre sfințenie. E lucru știut din esperință, cu cât cineva face o censură mai aspră asupra cugetelor, vorbelor și faptelor sale, cu atâtea

poate uri și fugi de rău mai bine, și iarăși se poate sili spre bine și iubi binele mai ușor. Asemenea e lucru cunoscut din esperință, că multe neplăceri și pagube vin celui ce declină tribunalul, în care șede ca judecător dreptatea, iar ca vinovat și pârător de sine conștiința. În acel om zădarnic cauti grija aceea, ce se vede la creștinul cel bun, de-a încunjură și greșelile cele mai mici, și rușinea aceea a sufletului, un lucru comun la preoți, carea se îngrozește și de cea mai ușoară vătămare alui Dumnezeu. Aceasta trândăvie și neglijință proprie uneori merge așa de departe, încât negleg chiar și taina pocăinții, decât care nimic n-a lăsat Hristos prin milostivirea sa cea neasămănată mai potrivit pentru slăbiciunea omenească. Trebuie să mărturisim și să plângem cu durere, că nu arare ori se întâmplă, de oameni, cari cu puterea fulgerătoare a cuvântărilor sfinte înspăimântă pe alții dela păcate, iar ei nu se tem de acestea de loc și devin nesimțitori față de păcate; de, cei cari însuflețesc și îndeamnă pe alții să nu întârzie a șterge din suflet spurcăciunile cu ajutorul oferit de religione, iar ei fac lucrul acesta a lene și cu întârziere de mai multe luni; de oameni, cari știu vărsa unt de lemn și vin vindecător pe ranele altora, iar ei zac răniți lângă cale, și nu se îngrijesc să caute mâna vindecătoare a fratelui, carea e foarte aproape de ei. Astfel de lucruri s-au întâmplat în continuu, și se întâmplă și azi, lucruri de tot ne-

arătat la timpuri și poate să se arete și pe viitor.

În urma penzionării domnului Cărc Becleneștii noștri ar dori un învățător, care pe lângă l. română să fie acasă și cu l. maghiară, cântăreț și violinist și demn de antecesorii săi.

Vrednicul prezident dl. protopop Gregorin Pușcariu în conțelegere cu senatul bisericesc—școlastic a fixat salariul docental la minimul prescris de legea aponiană.

Acum ar mai fi: „un singur dor“ vorba lui Eminescu, să se vadă și Sionul Domnului înnoit.

Acest dor cred să se realizeze mai ușor, când senatul bisericesc școlastic numără bărbați de inimă ca Dr. Iulian Chitul-Cato, Dr. Octaviu Pavelea, Simion Moldovan, Alesandru Morariu, Ioan Cărc, Vasilica Petru, Nicolae Chendrean. Când și sf. Biserică va fi zidită gloria Becleanului nostru va fi desăvârșită. La ce Dumnezeu să ajute!

Nușfalău, 19 Octomvrie 1908.

Preotul Ioan H. Boteanu.

Reuniunea arhidiecezană de misiuni. Preaveneratul Consistor a denumit de președinte al Reuniunii arhidiecezane de misiuni pe Reverendissimul canonic Dr. Izidor Marcu. Acesta e cel dintâiu paș pentru realizarea dorinții scrise de părinții sinodului arhidiecezan din 1906 în hotărârile acelu sinod. Suntem siguri, că preoții conștii de chemarea lor se vor grăbi să se însinue la președintele Reuniunii, spunând fiecare în ce direcție vrea să lucre, ca predicator, confesar ori liturghisitor. Se vor grăbi preoții cu însinuirile, președintele va convoca apoi iute adunarea de constituire, și Reuniunea își va putea începe activitatea încă în postul Crăciunului, ce vine.

Nu am de gând să scriu aici vorbă lungă despre foloasele misiunilor populare, despre acestea vreau să se convingă oamenii din experiența lor proprie. În ele se îndreaptă oamenii colosal de mult, se împacă dușmaniile cele mai vechi, se întorc la Dumnezeu păcătoșii cei mai mari. Creștinului bun îi dau îndemn și putere de a înainta în bine. Pentru preoții ce iean parte la acestea, truda și zdrobeala e mângâiere și recreare sufletească. — Nu e preot cât de cât conștiințios, care cunoscând rostul misiunilor, să nu fie prietinu lor, și să nu contribuie după puteri la acest lucru. — În o parohie din arhidieceză s'au ținut misiuni, parohul e om bătrân, nu cunoșteă el rostul misiunilor, și de loc nu e prietinu al mișcărilor preoțimii tinere. Sfârșindu-se misiunile a zis: Eu sunt prietinu la acestea, mă voi înscrie și eu membru în Reuniune, căci în misiuni se îndreaptă oamenii foarte mult.

Preoții misionari să-și însemne bine, că lucrul bun nu se face ușor și iute. Efectul nu trece preste puterea cauzei. Nu e așa ușor să faci programul misiunilor și să-ți pregătești predicile. Aici toți avem să învățăm dela străini, unde se aranjează misiuni foarte rodnice. În privința aceasta va avea să lucre comitetul central, și toți vom avea să ne supunem îndrumărilor primite dela comitet. Pentru ca rodul misiunilor să nu fie numai o zgărietură și o mângâiere a inimii, ci să se înrădăcineze adânc în inimă, să aducă roade bogate într'una, preoții vor trebui să observe în decursul misiunilor, și mai ales în biserică disciplina cea mai severă. În scaunul mărturisirii vor trebui să pună mai tare osul, și să nu sloboadă așa ușor și iute pe oameni; o curățire generală trebuie să reclame mai mult timp ca una de rând.

Cin apoi exercițiile spirituale pentru

preoți, cari vor fi sprijinul și întărirea noastră în viața preoțească.

Fraților! Alergați cât mai iute cu scrisorile voastre de însinuare la președintele Reuniunii, dela care Reuniune noi așteptăm mult dar și binecuvântare preste Arhidieceză. Reuniunea aceasta e o societate de împrumut reciproc, care nu cere paguba celui ce iea împrumutul, ci îi dă favoruri colosale în schimbul unor ostenele nefăcătoare. Nu e lucru păpistaș, căci stă din predici, mărturisiri și slujbe Dumnezești, cari le-au făcut și sfinții Părinți ai bisericii orientale.

Să ne vedem cât mai iute în Blaj la constituirea Reuniunii de misiuni!

Un preot.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din Arhidieceză.

Serata pedagogilor.

În seara zilei de 5 Noemvrie a. c. dat ne-a fost să vedem progresul destul de înaintat, ce l'au făcut tinerii elevi ai Institutului nostru pedagogic. Cu câțiva ani înainte, când lumea „cultă“ nu puneă nici un pond pe bietul nostru dascăl — căruia însă pe dreptul îi revine meritul de a fi redesteptat un neam întreg — — de sine înțeles nici acești candidați pe acelaș teren nu puteau să fie mai bine văzuți de acelaș public, din contră erau satirizați aproape în toate locurile unde se vorbea despre dânșii.

Azi însă au trecut acestea vremuri. Corpul didactic dela Institutul pedagogic înțelegând rostul timpului de azi, a pus o deosebită grijă pe dezvoltarea cât mai modernă a elevilor, și astfel azi îi vedem pe acestia constituiți într'o societate de lectură înfloritoare în care li-se dă prilejul de a se instrui împrumutat, câștigându-și astfel

vrednice înaintea lui Dumnezeu și a bisericii, periculoase pentru popoarele creștine și rușinoase pentru ceata preoțească!

Când ne gândim Noi la acestea lucruri în urma oficiului, ce Ni-l impune conștiința, Ni-se îmbolnăvește inima iubiți fii, și din ea iese un glas gemând: Vai de preotul, care nu-și știe țineă locul său, și spurcă numele sfântului Dumnezeu, căruia ar trebui să-i fie sfânt. Corupția celor mai buni e lucrul cel mai greșos: „E mare vrednicia preoților“, zice sfântul Ieronim, „dar e mare și ruina lor, dacă păcătuiesc; să ne bucurăm că sunt ridicați așa de sus, dar să ne temem să nu cadă; căci nu e așa mare bucuria că cineva e pus sus, cât de mare e întristarea, dacă a căzut cineva din locurile mai de sus“ (În Ezech. I. 13, c. 44, 30.). Vai de preotul, care uitându-și de sine își pierde voia de a se ruga, care desprețuește pășunea sfințelor cetanii, care nici când nu se întoarce la sine însuși, să audă glasul părător al conștiinții! Pe el sârmanul nu-l mai mișcă nici ranele celea înfocate ale sufletului, nici plângerile sfinței Maicii Bisericii, până când îl ajung amenințările grozave: „Că s-au îngreunat inima norodului acestuia, și cu urechile sale greu au auzit, și ochii săi i-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii, și cu urechile să auză, și cu inima să înțeleagă, și să se întoarcă, și să-i vindec pe ei“ (Isaia 6, 10). Să vă ferească Dumnezeu cel bogat în milostivire pe voi pe toți de acest rău, El,

care vede în inima Noastră, și știe că ea nu e amărâtă de loc față de mine, ci se poartă față de toți cu toată dragostea unui păstor și a unui părinte, „căci carea este nădejdea noastră, sau bucuria, sau cununa laudei? au nu voi înaintea Domnului nostru Isus Hristos?“ (I. Tessalon. 2. 19.)

Doar vedeți toți pe unde trăiți, ce vremuri a ajuns biserică prin sfatul nepătruns alui Dumnezeu. Vedeți dar și socotiți ce slujbă sfântă aveți, ca să vă nizuți a folosi și a ajuta bisericii celei lipsite, dacă ea v-a dăruit cu atâta vrednicie. Dacă a fost cândva lipsă în cler de virtute, acum e mai lipsă ca totdeauna, și nu numai de virtute de rând, ci de virtute întreagă, trează, lucrătoare, gata a face și a suferi pentru Hristos lucruri mari. Nici nu cerem dela Dumnezeu și nu dorim Noi altceva mai cu dor pentru voi toți și pentru singuratici decât aceasta virtute. Să înflorească deci în voi în cinste pururea neatinsă curățenia, podoaba cea mai aleasă a cetei noastre preoțești, prin a cărei strălucire după cum se face preotul asemenea ingerilor, așa se face mai venerabil înaintea creștinilor și mai bogat în sfințele roade. Să fie puternică în voi și să se întărească din zi în zi reverința și ascultarea, ce ați promis-o solemn aceluora, pe cari Spiritul Sfânt i-a pus să cărmuiască biserică; mințile și inimile voastre să fie în legătură de fidelitate cât mai strânsă față de acest Sfânt Scaun Apostolic, care supunere se cere

dela voi cu tot dreptul. Să strălucească în voi iubirea, carea nu caută de loc cele ce sunt ale sale, ca oprind în voi toate îmboldurile omenești ale întrecerii invidioase și ale ambițiunii egoiste, toate strădaniile voastre să se unească într'o emulațiune frățască pentru mărirea gloriei dumnezești. Binefacerile iubirii voastre le așteaptă o mulțime mare cât se poate de năcăjită a bolnavilor, orbilor, șchiopilor și a celor lipsiți; dar mai cu samă le așteaptă șirurile dese ale tinerilor, nădejdea cea mai dragută a statului și a bisericii, cari sunt aleșuite din toate părțile de înșelăciune și corupție. Fiți sprinteni nu numai la catehizare, cea ce v-o recomandăm iarăși cu toată căldura, dar dați-vă toată silința să fiți binemeritați pentru toți cu sfatul și cu truda voastră. Ajutând, scutind, vindecând, împăcând, prin aceasta să voiți și oare cumva să însetați ca să câștigați și să legați sufletele de Hristos. Dușmanii lui cu ce fără osteneală, cu câtă trudă, fără frică lucră și stăruiesc spre cea mai mare pagubă a sufletelor! — Mai ales pentru lauda acestei iubiri se bucură și se mândrește cu clerul său biserică catolică, cu acel cler, care vestește pacea creștină și duce până la gîntile barbare mântuirea și cultura omenească, unde din ostenelele lui cele multe, sfințite une ori prin vărsarea sângelui, se propagă mai departe împărăția lui Hristos, și strălucește sfânta credință mai maiestooasă decât palmii cei înalți. Și de cumva oamenii

cunoștințe necesare pentru viitor, dispun de o bibliotecă destul de însemnată și au la îndemână numeroase reviste și ziare din țară și străinătate. De altă parte simțind cu toții lipsa *corurilor* dela sate se nizuiesc așa câștigă de aici cunoștințele necesare în ale muzicii, pentru ale putea înființa pe acelea și conduce. Din an în an se îndeltnicesc cu aranjarea diverselor producțiuni, la cari cu plăcere iea parte întreagă inteligența noastră. Așa s'a întâmplat și în Joia trecută când din prilejul adunării generale a reuniunii învățătorilor din arhidieceză au aranjat o nouă serată literară-muzicală. Sala cea mare a gimnaziului nostru s'a dovedit de astădată prea mică pentru a putea cuprinde întreagă inteligența și elevii dela toate institutele de învățământ. Mai bine ar fi fost însă, dacă s'ar fi amânat pentru seara zilei următoare, când ar fi putut lua parte și mulțimea învățătorilor, cari sosiră cu trenurile de noapte și dimineața, căci o astfel de ocaziune e un mare câștig moral pentru aceia, cărora nu le este prea dat a lua parte la astfel de producțiuni.

În ce privește programul a fost poate prea variat, și punctele bine alese. Cu toate că suntem aproape numai la începutul anului școlastic, — cu toate acestea zic, elevii și-au dat silința de au mulțumit pe deplin așteptările publicului. În „*Disciplina Școlară*“ disertație ținută de elevul Mihail Pop ped. c. IV. ni-se arată cum trebuie aplicate regulile de disciplină în școală și familie, a fost o temă bine lucrată consultându-se ici colo și câte un autor străin. Binișor au fost declamate: Carol IX. de Coșbuc și logodnica mortului de Șerbănescu, de către tinerii Nicolae Tănase și Ioan Cetean p. c. IV.

S'a predat dialogul: „*Țiganul în căruță*“ de către Emanoil Irimie și Ștefan Turcu, 2 monologuri: „*Nasul*“ de către Nic. Mărginean p. c. III. și Achim Filleru“ de A. P. Bănuț, aici ni s'a dat să vedem o falangă de tineri în portul nostru pitoresc iar în mijlocul lor un bătrân povestaș (V. Sas) în care vedem întrupată toată naivitatea țaranului nostru.

vor răspunde cu dușmănie, batjocură, calumniile la iubirea cu carea voi vă împliniți slujba, cum se întâmplă adeseori, pentru aceea nu vă lăsați învinși de întristare, „nu vă leneviți (nu încetați) a face bine“ (II. Tessalon, 3, 13.). Înaintea ochilor noștri să treacă totdeauna cetele acelora, însemnate la număr și în merite, cari după pilda Apostolilor, în cele mai aspre batjocuri suferite pentru numele lui Hristos, erau vesele, și fiind blăstămate de alții, binecuvântau. Doar suntem fiii și frații sfinților, a căror nume strălucesc în cartea vieții, ale căror laude le vestește biserica, deci „să nu lăsăm hulă măririi noastre“ (I. Mac. 9, 10.)

(Va urma).

Paremiile lui Solomon.

Gătește vara hrană și multă strănsoare la seceră; sau pasă cătră albină și află cât este de lucrătoare și lucru foarte curios face, ale căreia ostenele, Impărații și proștii spre sănătate le aduc, și poftită este la toți și slăvită, măcar fiind la țarie slabă, pe înțelepciune cinstind'o, se aduse înainte.

Corul și orchestra au fost instruate de elevul *Traian Vețian*, sub conducerea căruia s'a executat frumoasa compoziție „*Hora Daciei*“ de Bena. Un cântec frumos este acesta, care ne străpune cu gândul într'o lume de demult când țărișoarele române erau unite sub sceptrul lui Mihai Vodă Viteazul. Tot așa de bine au fost executate și „*Serenada*“ de Mancher și „*Hora Coriștilor*“ de Birou.

Când scriu aceste șire despre cor, nu pot saluta în deajuns primul debut al orchestrei pedagogilor. Frumoasa noastră „*Hora*“ de I. Mureșan și „*Marșul final*“ au trebuit repețite.

Acesta a fost în scurt decursul acestei sări plăcute iar impresia generală în public a fost, că: elevii au apucat calea cea bună.

* * *

În ziua următoare Vineri s'a ținut adunarea generală a „*Reuniunii învățătorilor*.“ Au luat parte vr'o 60 delegați ai singuraticelor despărțăminte. A luat parte și Excelența Sa Prea sfințitul nostru Metropolit. S'au adus multe hotăriri, despre cari însă las să vorbească vorbească numărul ce vine.

— nc.

CORRESPONDINTE.

— Din Protopopiatul Reghin. —

Pe ziua de 28 Octomvrie c. a fost conchemat la oficiul protopopesc în Reghin congresul eparhial și sinodul protopopesc.

S'au prezentat cam 30 preoți și aproape 60 de laici.

Îndată după serviciul divin s'a deschis în sf. biserică congresul eparhial prin o prea frumoasă cuvântare din partea P. O. Ariton M. Popa protopopul tractual, vorbind avântat despre caracterul moral ca singura pârghie de mântuire a neamului nostru în aceste vremuri de grea încercare.

Apoi după formalitățile îndatinate, a prezentat activitatea senatului școlastic protopopesc în acești 3 ani din urmă și a cerut constituirea unui nou senat școlastic protopopesc pe trieniul 1909—1911.

A fost interesant raportul despre starea școalelor din acest district și despre sfurtările de salvare în viitor.

Din acest raport am înțeles, că până azi, numai în 4 parohii și-a putut obține regularea salarelor învățătoresci: conform legii Apponyi, din propriile puteri, anume în Reghin, Cașva, Hodac și Gurghiu — și că nici nu ar fi prospecte a mai putea salva cu propriile puteri vre-o altă școală — ba, că afară de 14 școale corăspunzătoare legii, ori cari s'ar putea cu spese mai mici să se facă corăspunzătoare — toate celelalte ar fi aproape pierdute.

Prin urmare, neglijințele trecutului se vor răsună în viitorul cel mai apropiat.

După constituirea senatului școlastic protopopesc, Prea O. Ariton M. Popa, în o vorbire bine motivată a arătat necesitatea edificării unei cancelarii protopopești lângă casa parohială din Reghin și în legătură regularea întregului front al caselor parohiale, prezentând un plan și preliminar de aproape 3000 cor.

Congresul eparhial s'a identificat cu cererea dreaptă a P. D. Ariton M. Popa și

după debateri serioase a decis edificarea cancelarii amintite pe spesele întregului tract protopopesc după numărul sufletelor din parohii — oferind preoții, la propunerea confratelui Fărcaș — ca se contribuie și dânsii la aceste spese în 2 clase cu 20 și 10 cor. adică aproximativ cu o sumă de 500 cor.

Eră deja trecut de 1 oară p. m. când se isprăvi ședința congresuală.

La masa comună s'au rostit și câteva toasturi frumoase, între cari amintesc pe cel a P. D. Ariton M. Popa în onorul I. P. S. D. Mitropolit Victor, despre care ne sosise vestea că s'a întors întreg și sănătos la reședința Sa arhiepiscopescă — și cu o însuflețire sinceră i-s'a adresat o telegramă de salutare și reverință fiască.

Sinodul protopopesc s'a început la 3 oare și a durat până ce a întunecat bine.

Între obiectele de interes mai general amintesc deciziunea unanimă de a contribui la fondurile noastre de penziune cu 120, 80 și 40 cor. anual cu exprimarea dorinții ca preoților bienali să le fie iertat celor ce vor voi, să plătească 80 cor. anual și să se bucure de dreptul ce îl va da aceea cvotă.

Deodată preoțimea acestui tract a decis unanim crearea unui fond nou, pentru preoții activi în via Domnului, cărora li-s'ar detrage congrua fără sentință consistorială — și la acest fond independent a decis să contribuie anual: conducătorii oficiilor protopopești cu 30 cor. preoții cu întregirea de 1600 cor. cu 20 cor. și bienaliștii cu 10 cor. anual, ceea ce ar rezultă anual o sumă de 10,000 cor. și ar pune bază independenței clerului nostru, un lucru, care este piatra unghiulară a existenței bisericii noastre.

Un preot.

MAINU.

Se colportează cu siguranță știrea, că Majestatea Sa și-ar fi dat învoirea, ca contele Andrassy să prezinte Camerei proiectul său referitor la reformă electorală. Schimbările pretinse de Majestatea Sa în proiectul original al Ministrului nu sunt încă cunoscute. Aceste însă nu ating baza principiară a proiectului, primirea lui deci constituie o mare lovitură pentru dezvoltarea democratică a țării.

Îndeosebi poporul român este greu atins prin aprobarea acestui proiect de lege, care este anume astfel întocmit, ca să paralizeze puterea politică a poporului român.

Știrea aceasta, care după cum suntem informați nu este lipsită de bază — pune la grea încercare cumințenia politică a poporului român ai cărui conducători politici stau înaintea uneia dintre cele mai grele probleme politice, cari le-au avut cândva de deslegat.

Credem, că se impune de sine ținerea unei conferințe naționale,

care va avea să-și spună cuvântul îndrumător pentru întreg neamul românesc și să înfiereze înaintea lumii întregi aceasta nouă nedreptate comisă la adresa popoarelor nemaghiare, care ușor poate fi germenul unor nesfârșite complicațiuni.

Noutăți.

Hirotoniri. Escelenția Sa Părintele Mitropolit a hirotonit Joi în 5 c. de diaconi și Duminecă în 8 c. va hirotoni între preoți pe următorii clerici absolvenți: *Aurel Vodă* destinat de administrator parohial la Chirileu, *Vasile Cergizan* destinat de administrator parohial la Corpade, *Izidor Vlad*, *Alesandru Cojocar*, *Victor Barna*, candidatul Jidveului, *Iacob Petcu* candidatul Szentersébetului.

Hymen. *Mateiu Zăgrea*, teolog abs. și *Eleonora Plăian*, invitată la actul cununiei lor, care se va celebra Duminecă în 8 Noembrie în biserica gr-cat. din Giulatelec.

Ziua morților. În Cluj în prezența unui număr frumos de inteligenți români, tineri universitari și foarte mulți străini, dl *Eugen Pop Păcurariu*, în calitate de rector al „Internatului Petran” săvârșește sfințirea petrii așezate pe mormântul fericitului Ioan Petran, și rostește o ectenie de a morților și deslegarea. A cântat corul tinerimei universitare cântarea jalnică „plâng, plâng...” care a făcut o puternică impresiune asupra tuturor celor de față.

Ziua morților a fost sărbătorită la 1 Noembrie și de publicul nostru blăjan. Mărturisim sincer, că am rămas foarte surprinși de luminația neobicinuită din cimiter. Ce avem noi cu aceasta sărbătoare a bisericii apusene? Pentru ce să nu ținem seamă de Sămbăta Floriilor, prescrisă de ritualul bisericii noastre? Nu e bine să măimutărăm în toate pe străini, și nu e frumos, ca chiar în Blaj să se încetățenească sărbători și datini străine.

Medic român în Cluj. Imi permit a face cunoscut, că după un șir lung de ani petrecuți în calitate de medic militar, și în serviciu de spital, am început activitatea ca medic civil în Cluj (Kolozsvár). Vă rog să binevoiți — la caz dacă Dvoastră sau cineva din cercul cunoștințelor, ați avea lipsă de cură sau sfat medical — a Vă adresă cu toată încrederea către subscrisul. Cu toată stima *Dr. Toma Madincea*, medic. Bocskay-tér Nr. 3.

Aviz. *Dr. Leonida Domide*, s'a așezat în orașul Dej (Dés), ca medic practic universal și dentist. Ordinează: piața principală, deasupra farmaciei Clemens.

„Biblioteca copiilor.” A apărut volumul IV din „Biblioteca Copiilor și a Tinerimii,” publicată de Dna Adelina Oltean Maior. Prețul volumului, legat în pânză roșie, e 1 cor. + 20 fil. porto. Se poate comanda dela adm. rev. „Lucașul” (Sibiu, Schewig. 7), de unde se pot comanda și celelalte trei volume (I — III) à 1 cor. Cei ce comandă toate patru volumele deodată, le primesc franco.

Știri literare. Tinerul nostru colaborator, clericul *Virgil Pop*, a publicat în o broșură de 44 pag. studiile sale asupra chestiunii pururea actuală a *Unirii bisericilor*. Pentru combaterea punctelor de despărțire dsa aduce dovezi mai ales din scriitorii orientali și cărțile noastre liturgice, cum și din unii scriitori ruși moderni. Studiul acesta scris cu mult dor pentru derimarea părelui de despărțire, e tipărit cu permisiunea Preaveneratului Ordinariat Episcopesc de Lugoj, și costă 50 fil. Noi îl recomandăm cu căldură tuturor cetitorilor noștri. Pentru frații din România e depus la librăriile

Alcalay și Socec din București. — Păr. *Tit Bud*, Vicariul Maramurușului a publicat în editura Academiei române o colecție de *Poezii populare* împărțite în balade, doine și colinde. La sfârșit are pe 10 pag. un glosariu de cuvinte dialectale. Aceasta ar fi a treia scriere din viața maramureșenilor, (Birlea: Inscipții și Tiplea: Poezii), noi n'am văzut de cât pe aceasta. Costă 1 leu.

Convocare. Despărțământul Fărăgău aparținător reuniunii Inv. din arhidieceza gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș; își va țineă adunarea de toamnă la 21 Noembrie st. n. c. în sala de propunere a școlii elementare gr-cat. din Teaca (Teke); la care adunare și pe calea aceasta să invite toți membrii precum și iubitorii cauzei învățământului popular. Archiud (Mezőerked). la 2 Noembrie 1908 cu distincă stimă *Iuliu Pop*, Inv. rom. not. desp.

— Despărțământul Cosiocna, aparținător Reuniunii Inv. din Arhidieceza gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, în conformitate cu § 21 din statute își va țineă adunarea de toamnă Sămbăta la 21 Noembrie st. n. a. c. adecă în ziua Săntilor Arh. M. și Gavr. în comuna Jucul-nobil, la care avem onoare a invita P. T. membrii fondatori, ordinari și ajutatori, pe cum și pe toți binevoitorii școlii. Coșocna, în 4 Noembrie 1908. *Teodor Hurducaciu*, președinte *Ioan Corpădean*, notar.

Expoziția de copii (a 3-a) din Poiana, aranjată de Reuniunea rom. agricolă sibiiană, Marți la 27 Oct. n. e. în Poiana, a avut rezultat desăvârșit. Poporațiunea frumoasă a Poienii a fost toată la locul său. O sărbare mai înălțătoare, mai entuziasmată, nu ni-a fost dată să vedem. Conducătorii și-au împlinit chemarea spre admirarea publică. Copii expuși, peste 300, toți vrednici de premiat. Mamele premiate au renunțat la premii în favorul fondului pentru zidirea unei biserici noue în Poiana. Medicii Dr. Călețariu, Dr. N. Comșa și Dr. Mihai au dezvoltat muncă uriașă la examinarea copiilor. Escelență impresie a făcut darul doamnei *Agnes Dr. Măcelariu* din Miercurea, cu 2 îmbrăcăminte complete (de înfășat) pentru copilași sărmani, pe cari i-a înfășat în fața publicului. Bună impresie au făcut oaspeții sosiți din diferite părți.

Mulțumită publică: La fondul pentru ajutorarea școlărilor miseri înființat în acest an în Șeulia-de-câmpie au binevoit a dărui Filon Roman, Inv. 55 cor. — Din Oroiu-săcuesc următorii: *Simion Roman* 1 cor., *Gligore Roman* 50 fil., *Melinte Pop* preot 1 cor. 50 fil., *Dumitru Stoia* Inv. 40 fil., *Iosif Dobra* 60 fil., *Ioan Pop* Inv. pens. 60 fil., *Neta Radu* 40 fil. Iar din Bandul-de-câmpie următorii: *Ioan Galea* Inv. 40 fil., *N. N.* 20 fil., *Carolina Cibi* 40 fil., *Filip Pop*, preot în Riciu: 1 cor., *Stern Antal* Cluj 50 fil. Din Blaj: *George Rimbaș* 1 cor., mai mulți pedagogi 3 cor., *N. N.* 20 fil., *N. N.* 20 fil., *N. N.* 10 fil., *Bian* 1 cor., *V. Petrașcu* 30 fil., *N. N.* 20 fil., *A. P.* 20 fil., *Crainic* 20 fil., *German* 20 fil., *N. N.* 10 fil., *Cosinus* 10 fil., *St. Murașan* 20 fil., *Aurel Comșa* 20 fil., și *Victor Micu* 20 fil. Primească donatorii și pe aceasta cale călduroase mulțumite. Dumnezeu să le răsplătească. — Șeulia-de-câmpie la 31 Octomvrie 1908. *Filon Rece*, cassar.

Neolog. † *Ioan Szabó*, notar cercual în penziune și proprietar în Arghișat, a repauzat la 14 Octomvrie st. n. în al 68 an al vieții și al 47 an al fericitei căsătorii după un morb scurt împărțit cu sf. sacramente ale muribunzilor.

Odihnească în pace!

Posta Redacțiunii.

L. N. Să ne cercetați cât de des, ne-ați face bucurie.

V. B. M. Fi binevenit!

T. B. Dacă numai așa dovezi poți aduce pentru apărarea Dtale, atunci... să le dăm pace!

Traian A. Todorescu,

producător de vinuri în Világos (Șiria)

liferează vinuri foarte bune, și curate după dealurile cele mai renumite, dela 50 ltr. în sus (în engros) cu prețuri moderate depozituri: Musca-maderat, Galșa, Șiria, Covasint, Minis.

Centrala: Világos (Com. Arad) la dorință prospecte gratuite.

(49) 1-52

Atențiune!

A ltoi de viță de vie să nu comanzi până ce nu vei cere dela mine Prețurent! Mia de altoi de viță de vie e cu 140 cor. Delaware costă mia 100 cor.

Adresa: SZIGYARTÓ NAGY MIHALY Felsőseged, comitatul Somogy. (50) 1-25

Mamelor cari lăptează

copilașilor, da-puteri nouă și sporește laptele Emulsiunea SCOTT.

Oboseala

dispare, micul copil prosperează, devine frumos și robust.

La toate crizele mater nității, Emulsiunea SCOTT dă putere, curaj, afară de acestea, are gust plăcut și se mistue ușor.

Prețul unei sticle originale e 2 cor. 50 fleri.

Când cumperi Emulsiunea de SCOTT să fi cu luarea aminte la marca scutiitoare Pescarul.

Se află în ori ce farmacie.

(47) 3-22.

La spălat sum ca la horă
Fără multă oboseală
Căci săpunul cel bun Schicht
Cruță bani, timp, osteneală.

Puterea minunată și intensivă de a curăți a

săpunului Schicht's Hirsch

zace în felul cum e pregătit și în alegerea materialului brut din care se pregătește!

Săpunul Schicht Hirsch

cruță mâinile, hainele! Nu produce oboseală și grijă și cruță sănătatea, bani, timp și lucru 30,000 cor. garanță pentru curățenie.

(21) 6-8

Partea literară.

Mysterium erugis.

Roman

din timpul împăratului Nero
de

Felix Nabor.

(Continuare)

41

Orașul sămăna cu un cuptor colosal, al cărui căldură dogoritoare nimicea toate vietățile.

Veniră alți soli: ei spuneau despre urletul de turbare al poporului, despre frica, groaza și disperarea lui. Cezarul își încreți fruntea, fi eră groază de plebe!

Solii îi comunicară scene înfiorătoare, cum pământul udă cu sânge al Romei n-a mai văzut niciodată. Mamele își aruncau copiii în foc, pentruca cu brațele se poată doborî zidurile, cari le opreau ieșirea.

Copiii împingeau în flăcări pe părinții lor bătrâni, pentru a se scăpa de îmbrătoșarea lor și a-și căuta mântuire, urcându-se peste vre-un zid, ori vârându-se prin vre-o gaură.

O femeie, apucată de nebunie, se aruncă cu cei doi copii de țiftă în foc, iar bărbatul ei, carele nu putea trăi după moartea alor săi, le urmă.

Toate acestea i-se aduseră la cunoștința împăratului pe turnul său cel încunșurat de flăcări. Frumuseța înfricoșată, demonică a acestei priveliști ne mai văzute, careia îi picară jertfă mii de oameni săraci, chinuți, cărea făcea pe privitori să se cutremure, să se îngrozască, — pe el îl umplea de bucurie sălbatică. Cu gestul învingătorului întinse mâna către oraș și vorbi ca un actor entuziasmat: „Cufundă-te, Roma, dinaintea puternicului tău împărat, cufundă-te la picioarele lui în cenușe! El iarăși te va ridica, mai mândră, decât cum ai fost vre-odată. Roma e nimicită, moartă — trăiască și înflorească Neronia!”

Un pretorian se apropia înspăimântat: „Puternice imperator! Palatul arde!”

Chiar și Tigellinus și Sabina se speriară; Nero privi dincolo la palatul mândru împărătesc, din care ieșeau nori de fum și flăcări.

Nero demândă: „Citera — cununa de laur — mantaua de purpură!”

Un sclav alergă se aducă cele cerute, Nero lăsă să i-se pună mantaua și să i-se așeze cununa pe cap.

Ast-fel împodobit, cu citera sub braț el păși la marginea terasei, atinse coardele și cântă peirea Romei printr-un imn, compus de el însuși.

Când sfârși, ceata de curteni îl aplaudă iar Poppăa se aruncă la pieptul lui și zise: „Dragul meu, Cezarul meu, Dumnezeuul meu! Ești demn de admirat și de adorat! Versurile tale sunt de o sută de ori mai frumoase decât alui Homer, iar vocea ta este mai dulce decât a privighitoarei! Cântă, cântă, divule poez!” Și ea estaziată își ridică brațele și-și aplecă capul într-o parte, ca și când ar fi voit să se topească de plăcere.

În orașul arzător însă urlă și zberia poporul, căruia bălaurul cel de foc i-a dis-

trus casa și avutul și scuipă asupra lui cu nori de schinte focoase. De trei zile sârmanii n'au mai mâncat nimic și acum foamea îi rodea și ei strigau cu voce răgușită după pâine, mai întâi rugându-se după aceea, când nimeni nu-i ascultă, tot mai tare și în sfârșit murmurul înădușit trecu în amenințări și creșcă într-un orcan, a cărui voce tunătoare pătrunse până sus la turnul măcenatic, pe carele Cezarul cântă căderea Romei eterne.

Împăratul însă eră așa de confundat în cântarea sa, încât nu auzia nimic. Poporul putea să flămânzască, ce-i păsă lui!

Intr'aceea poporul trecea ca un torent văjăitor pe stradele pline cu fum; unde stradele se încrucișau, acolo se producea imbulzala mare, apoi urmă o luptă pe viață și moarte. Moșnegii slăbănogi și copii debili erau doborâți, călcați în picioare, striviți, și țipetele pătrunzătoare ale răniților se amestecau cu urletul fiarelor sălbatice, cari încercau zădarnic, să scape din închisorile lor.

În această învălmășală mare singuraticul dispărea ca un picur în mare, eră răpit și aruncat când încoace, când încolo. Plautus aveă brațe puternice, dar nu totdeauna îi succedea, să poată pătrunde printre mulțime: câte odată valul de oameni îl ducea în direcțiune cu totul contrară, decât unde voia să meargă. El credea că Lydia de sigur se nisuiă să ajungă la palatul lui Pudens și de aceea și el se îndreptă într'acolo. Când văzută însă imbulzala cea grozavă, își pierdută speranța de a ajunge acolo și i-se pără absolut cu neputință, să găsească pe Lydia în acest chaos de oameni. Văzând scenele înspăimântătoare ce se petrecură înaintea ochilor săi, îl cuprinse o frică mare. Cum, dacă Lydia eră deăi călcată în picioare de către această mulțime turbată? Unei fete delicate, debile i-a fost imposibil să răsbată prin mulțimea aceasta.

O mânie înfricoșată îl cuprinse față de această plebe și adeseori eră în ispită, să se arunce cu sabia asupra ei. Însă după aceea iarăși îl cuprindea mila pentru nefericirii acestia, cari si-au pierdut avutul și cercau să-și mântuie viața. Apoi îi veni în minte cuvântul ce l-a auzit din gura preotului Simion: „Să nu omori!” Totodată își aduse aminte, că el este un creștin, un învâțăcel al Dumnezeului atotputernic. Gândul acesta îl întări; îl cuprinse o speranță îmbucurătoare. „O Dumnezeule mare, atotputernic,” zise el, „Tu poți scăpa pe Lydia, pentrucă și ea este copilul Tău. O Doamne, întinde brațele Tale puternice peste dânsa și o mântuește. Redă-mi pe aceea, pe carea o iubesc, și noi îți vom servi și te vom iubi, până la moarte. Tu ai înviat morții și te-ai liberat pe Tine însuși din mormânt: astfel poți să o mântuești și pe ea, și să o conduci în brațele mele, Tu, Dumnezeule mare și puternic. Vezi, eu cred în Tine și în atotputernicia Ta! Apără-o, mântuește-o, o Doamne! Numai Tu singur poți să-i ajuți. Ascultă-mă, Dumnezeule mare! Ajută-mi, Dumnezeule atotputernic. Amin.”

După rugăciunea această fierbinte el se simți întărit și începă din nou cercetările. Dar nu găsi pe Lydia, așa încât adeseori eră aproape să desearze; însă dorul după

ea îl împingea iarăși înainte, și speranța în Hristos, carele singur putea ajuta, îl întărea din nou.

Intr'aceea focul dură zile întregi. Nero trăia comod în vila lui Măcena, contra căreia focul nu putea face nimic.

El auzia murmurul poporului, însă nu îl băgă în seamă, pentrucă aveă altceva de făcut: în fața orașului arzând voia să-și completeze poema sa despre „căderea Romei,” și Tigellinus aveă năcaz destul, ca să scrie tot ce-i dictă Nero.

În sfârșit, la zidul servianic, aproape de parcul măcenatic, focul fū domolit, prin dărâmarea părților întregi de oraș. Un nor întunecat de fum zăcea asupra orașului. Această priveliște n-o putea suportă Nero. „Ce chip scârnav,” zise el, „un chip, carele vatămă ochiul meu, artistic. Peste tot locul coline goale, presărate cu ruine! Nicăiri un punct, pe carele ochiul să se poată răzimi cu desfătare liniștită. Mă apucă greața!” După aceea se refugiază, dimpreună cu Tigellinus, în apartamentul cel mai ascuns, pentruca să-și completeze în liniște versurile sale. Însă și aci fū conturbat; un trimis dela prefectul orașului aduse veste nouă.

„Divule Cezar,” zise el, „focul începe din nou!”

„Unde?” întrebă Nero rece.

„Edificiile din grădinile amilice —”

„Ce zici!” urlă Tigellinus, aruncă peana și apucă pe soldat de umeri.

— „stau în flăcări!” completă soldatul.

Cu o săritură, Tigellinus fū afară din odaie. „Garda palatului!” detună el. „Încoace, bravii mei pretoriani, încoace!” răsună aproape urlând din gura sa. Și cu toți, pe cari îi pătă adună în grabă, grăbi jos la câmpul lui Marte, în apropierea căruia zăceau grădinile amilice, cari aparțineau lui.

Grădinile amilice, o suprafață uriașă cu paturi escelente de flori, cu lacuri și apaducte artificiale, cu fântâni săritoare și filigorii mândre, cu statue prețioase, grădinile amilice, ale căror valoare eră socotită la mii de milioane, stăteau în flăcări, și miserabilul, carele, cu sânge rece, a împins în nefericire pe mii de oameni, trebuia acum să privească, cum avuția sa devenia pradă flăcărilor.

El plângea de furie, strigă, sbiera — nu ajută nimic: focul își făcū drum și distruse tot, fără de milă.

Trei zile ținu focul, cuprinse casele de pe câmpul lui Marte, trecū peste *via lata*, distruse cirul Flaminius, pătrunse până la poala Quirinalului și a Capitolului și numai după aceea începă a se stânga cu încetul, când în regiunile nelocuite de pe țărmul Tibrului nu mai află nutremânt nou.

Un câmp de ruine, uriaș, fumegând, cât vedeai cu ochii! Suluri de fum se ridicau spre cer, schinte de foc și un miros urât de arsură pluteau în aer. Dintre ruinele palatelor se iveau grinzi de jumătate carbonizate, coloane rupte, statue zdrobite, cadavre desfigurată de oameni acopereau stradele și piațele, o priveliște tristă, desperată!

Numai Capitolul privea de pe colină în jos peste chaosul îngrozitor.

Roma nu mai eră decât o mare nemărginită de ruine, un câmp suspănător de cadavre!

După ce nu mai era nimic de mântuit, Nero se gândi la aceea, să se arete poporul și să cucerească favoarea acestuia. Poppăa fi era sfetnica sa. Ea știa, că acest foc grozav va mări neîndestulirea plebei. Ea cunoaștea prea bine poporul roman; el iubilă, dacă primea jocuri și pâine: era îndestulit, dacă era sătul. Însă îndată ce corăiau mațele „bestiei flămânde,” ea începea să murmure și își arăta colții. Și acum mai cu seamă casele săracilor și ale celor mai puțin avuți au căzut jertfă focului. De aceea Poppăa ducea frică, nu cumva acest monstru uriaș să-și arete dinții cei ascuțiți. Patricianii cei mândri, cari nu erau mulțumiți cu domnia Cezarului, de bună seamă vor atâta în contra ei plebea cea îndârjită. Însă ea voia să-i prevină; repede își făcu ea, dinpreună cu Tigellinus, pregătirile, pentru a putea rezista cu putere unui torent amenințător.

Nu din compătimire pentru popor, ci din combinare rafinată dete acum împăratul decrete, cari să amelioreze lipsa poporului.

Basilicele, termele și toate edificiile publice fură deschise pentru cei fără de adăpost; pe câmpul lui Marte se ridică în grabă un oraș de barace. Prețul cerealelor fu redus la prețul de trei sesterții pentru o ferdelă; împrejurimea Romei a fost silită să aducă la oraș tot ce avea în alimente nutritoare.

Grămezile uriașe de ruine au fost încărcate pe corăbii și transportate la muraștinile dela Ostia; corăbii număruse aveau să aducă bucate din Egipt, spre a împedeca foametea.

Prin aceasta însă poporul nu se lăsa a fi orbit. Știri întunecate percurgeau orașul; soldații cari au raportat împăratului despre starea focului, au văzut cum el cântă căderea orașului, și cum batjocorea pe popor. Ca fulgerul trecură aceste vești din gură în gură și atâră multimea. Preste tot locul ferbea, preste tot locul învăpăia.

Capitul XXXVI.

Panem et circenses! 1)

Prin orașul agitat trecea o întrebare îngrijorătoare: cum s'a născut focul cel îngrozitor?

Acum își aduceau aminte de diferite lucruri, cari în decursul tumultului celui înfricoșat din timpul focului n-au fost luate în seamă: Aproape în același timp s-au ivit flăcările în diferite puncte ale orașului, mai întâi pe șes în jurul circuitului celui mare, însă îndată după aceea și pe Aventin și pe colina călică. Aceasta n-a putut fi numai întâmplare!

Apoi purtătorii de torțe, beții, femeile cele depravate, jumătate goale, cari au trecut chiuind prin oraș, au aruncat torțe și au strigat: „Nu stângeți: avem poruncă!”

Cine le-a dat porunca aceasta — cine? Și de unde veneau ele? Au fost ele intenționat îmbătate, pentruca să aducă nefericirea asupra orașului?

Poporul arare ori se gândește cu seriozitate; când însă începe a gândi, atunci gândește cu logică înspăimântătoare.

De când frica cea selbatică a făcut loc unei gândiri liniștite, răci, de atunci poporul tot mai mult veni la convingerea, că toate acestea au fost puse la cale de cineva.

Și ce însemnau cuvintele misterioase, pe cari le-a rostit împăratul în timpul focului? A voit el să-și batjocorească poporul, se bucură el de perirea orașului etern și a quiților săi?

Asemenea unor săgeți învăpăiate a lergau aceste întrebări prin oraș și formară un nor de tempestate, carele zăcea amenințător peste marea cea de fum. „Împăratul, împăratul!” se auzia ca un fulger prin aerele amenințătoare.

S'a găsit cuvântul detunător, carele cutremură și aprindea masele: „Împăratul este tăciunarul și ucigașul! Blăstăm lui!”

Tot mai tare sună strigătul acesta, tot mai amenințător!

Masele se adunară la poala forului și se uitau cu priviri mâniașe la petrele afumate, plesnite a palatelor și statuelor, o mare întreagă de ruine!

„Dreptate!” urlă un faur uriaș, „dreptate! Tăciunarii și ucigașii se rămână nepedepsiți? Prindeți-i, bateți-i cu petri, restigniți-i, sfâșiati-i, chiar și dacă-s îmbrăcați în purpură!”

Un urlet turbat umplu aerul.

O voce tiuitoare domină zgomotul: „Aduc zece martori, că soldații orașului au dat foc casei mele.”

„Cine este acela, care vorbește astfel?” întrebă faurul.

„Lucanus, poetul!”

(Va urma).

Bibliografie.

A apărut:

„Luceafărul” Nr. 21 cu următorul Sumar: Victor Eftimiu Poveste (poezie). — Ioan Adam Aripă tăiate. — G. Rotică Cântec (poezie). C. Rebreanu Codrea. — D. Marcu Cântec (poezie). O. A.-Tăslăuanu Synnöve Solbakken de Björnstjerne Björnson (trad.). — Maria Cunțan Mamă (poezie). — Cronică: Teatrul Național din București. Porturi din Bănat. Educația poporului. Conferințele Asociațiunii. Agata Bărsescu. Știri. — Ilustrațiuni: Teatrul Național din București. Manguin: Femeia cu ciorchina. Boutet de Monvel: Convalescenta. Porturi din Bănat. Legenda Sf. Nicolae. Bourdelle: Pallas-Atena. Rodin: Burghezi din Calais.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor rezpoz.: Augustin Gruția.

AVIZ!

Aduc la cunoștință onoratului public din loc și jur, că am preluat magazinul de lemne al Dlui Ștefan Oltean fundat la anul 1891.

Magazinul, care stă și mai departe sub conducerea Dlui Ștefan Oltean, l-am asortat din nou cu tot felul de lemne pentru edificare, pe cum: **grinzi, caferi, lețe, scânduri, țigla, cărămizi, var**, etc. pe cum și **lemne de foc**,

cu prețurile celea mai moderate.

Aducând acestea la cunoștința onoratului public rog și binevoitorul sprijin.

Blaj, Septemvrie 1908.

(41) 4 - 4

Cu toată stima:

Dionisiu Trifan.

„Familia Română.” Revistă

ilustrată apare în fiecare săptămână cu un bogat cuprins literar și distractiv, (sfaturi, Curierul Modeli, Găcituri).

Abonații noi pot primi toate numerile dela început. Abonamentul e de 10 coroane pe un an.

Adresa: Budapesta V. Strada Csáky 23. (30) 11—52

„Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura tovarășia românească „Mugurul” însoțire economică-comercială în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde altoie de viță de vie de toate speciile pe cum și viță americană cu și fără rădăcină și la dorință însoțirea dă instrucție gratis ori cui în toate ramurile viticulturii.

(34) 8—52

să se adreseze,
cine dorește a cumpără
Pomi Roditori Altoiti,
de calitatea I. arbori de promenadă, tufe de ornament,
acăț, gledicii, coniferi ș. a. pe cum și

VIȚĂ DE VIE ALTOITĂ,
viță de vie europeană și americană cu și
fără rădăcină.

Cataloage trimite gratuit și franco.

FISCHER & COMP
Pomi Viticultură

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fer pentru
clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

in Timișoara-Fabric (46) 2-52.

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu (45) 2-52

intemeiată la anul 1868

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune. edifici de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix. asigurări de copii, de zestre, rente pe viața încreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală
Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 95,816.412 coroane.
capitale asigurate asupra vieții: 9,882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit:
pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:
Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I. etretea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj și Oradea mare pe cum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Viță altuită! Cluj / Central Library Cluj Viță altuită! Viță altuită!

(42) 4-5

De vânzare:

Un cuant mai mare de altoi de viță cl. I-mă, altuiți în viță americană („Riparia Portalis“) după metoda cea mai bună (altoirea în mușchi) în următoarele specii:

Soiuri pentru vin alb:

Soiu	Descriere	1000 bucăți =	Preț
Rizling italian	(Olasz Rizling)	200	coroane.
Mustoși	(Musztos fehér)	200	"
Goarneși, Iordovană	(Járdovány)	220	"
Galbini	(Mézés fehér)	200	"
Fetești	(Erd. Leányka)	220	"
Mestecați	(Vegyes borfaj)	200	"
Rulendi	(Ruländer)	200	"
Șmighiră	(Som, Furmint)	200	"
Ezerjő		200	"
Bacator		200	"
Silvan verde	(Zöld Szilvány)	200	"
Chasselas Napoleon		200	"
Muscat Lunel		220	"
Muscat Croquant		240	"
Slancamenca	(roșie)	240	"

Altoi clasa II-a. —

Soiuri pentru vin roșu:

Soiu	Descriere	1000 bucăți =	Preț
Burgundi, mare	(Nagy Burgundi)	200	coroane.
Lugojană, neagră	(Nemes Kadarka)	200	"
Carbenet	(Carbenet franc)	200	"
Merlot		200	"

Soiuri de desert (de masă) csemege:

Soiu	Descriere	100 bucăți =	Preț
Chasselas blanc croquant	(alb)	22	coroane.
Chasselas rouge croquant	(roșu)	22	"
Muscat Alexander	(alb)	22	"
Muscat Passatutti	(alb)	24	"
Muscat Ottonel	(alb)	28	"
Muscat Hamburg	(negru)	30	"
Kosuth Lajos	(alb)	30	"
Suvenir de mileniu	(abl)	40	"
Oriașul de Genua (Genuai oriás)	(alb)	40	"
Csaba gyöngye	(alb)	1	" = 1 "
		1000	" = 80 "

circa: 800,000 buc. loze

Viță americană (sălbatică):

circa: 800,000 buc. loze

Specie	1000 bucăți =	Preț
Riparia portalis clasa I-mă dela 6 cm. în sus grosă 45 cm. lungă	17	coroane.
Riparia portalis clasa I-mă dela 6 cm. în sus grosă 120 cm. lungă (din care se pot face 3 bucăți) (altoi)	50	"
" " cu rădăcină	40	"
Viță nobilă (europeană) dela 6 mm. grosă 45-50 cm. lungă (mai multe soiuri)	dela 8	" în sus.

Aceia cari au trebuință de viță sălbatică pentru altui, sunt rugați să face comanda cel mult până în 10 Noembrie 1908 și totodată a-mi face cunoscut cât de lungă să fie tăiată; după 10 Noembrie prețul viței sălbatice se va urca (ridică). La comandă rog, a-se trimite 1/3 anticipațiune, adresa să se scrie legibil indicându-se posta sau stațiunea căii ferate. Pachetarea să va face cu îngrijire socotindu-se spesele proprii. Reclamațiunile să i-au în considerare dacă sunt făcute cel mult la trei zile după primire. La comanda mai mari vând și pe cambiu pe lângă cavenți buni, termenul solvării 1 Octomerie n. 1909.

Sâncel—Szancsal, u. p. Balázsfalva.

Ioan Bărbat,
inv. producător de altoi.